

Bewaar het Pand

Uitgave tot bevordering
van de handhaving
van de oude
Gereformeerde beginselen

Meditatie *Ambtelijke praktijk*

Kerkelijk actueel

Voor de jeugd *Sprekend verleden*

De begunadigde kleinen.

Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden. Zacharia 13:7b

De HEERE der heirscharen belooft Zijn Kerk: Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden. Het woord 'wenden' betekent ook: terug doen keren, herstellen, verversen. Dát doet de Goede Herder nu met Zijn verstrooide schapen. Zien we dat niet duidelijk terug in het leven van de weggevluchte discipelen? Wat was er nu van Simon Petrus overgebleven? Die man had zich zo geërgerd aan Gods gerechtigheid! Daarbij verloochende hij drie keer Zijn Meester! En toch wendde de Herder Zich niet van hem af. Sterker nog: in de zaal van Kajafas keerde Hij Zich tot Simon Petrus en keek hem áán! Zijn ogen zochten Zijn gevallen schaap, Zijn ogen wendden Zich naar Zijn verstrooide schaap. Het deed Simon bitter wenen! O het had van zijn kant nooit meer goed kunnen komen. Zelf had hij de Herder nooit meer kunnen vinden. Maar, Christus wendde Zijn hand tot de klein gemaakte Simon!

Zo is de Goede Herder nog, o klein kuddeke! Het is Vaders welbehagen u een plaatsje te geven in Zijn Koninkrijk! Misschien bent u ook wel verstrooid. Misschien bent u de Herder wel weer kwijt geraakt. Ziet hier is Hij en zegt: Vrees niet, want Ik heb u verlost. Ik heb u bij uw naam geroepen, gij zijt Mijne. Want Ik ben de HEERE uw God, de Heilige Israëls, uw Heiland. Ja Ik ben uw losgeld, in uw plaats. Omdat u van eeuwigheid kostelijk bent geweest in Mijn ogen. Want Ik heb u lief gehad met een eeuwige liefde en daarom liet Ik Mij treffen door het zwaard van Mijn Vader in uw plaats, o Mijn schapen. Ik, ja Ik, zal naar Mijn schapen vragen en zal ze opzoeken. Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden!

De HEERE der heirscharen spreekt hier van Zijn hand. Hij zal Zijn hánd tot de kleinen wenden. Dat zijn de milde handen des Vaders en die zijn van eeuwigheid! Nee, in die handen bevindt zich het zwaard van Zijn gerechtigheid niet meer. Dat zwaard is stomp geworden door het bloed van Zijn Zoon. Dat zwaard kan niets meer doen, want Gods gramschap is geblust. De hand waarmee de HEERE Zich tot Zijn kleinen wendt, is de rechterhand van Zijn gunst. Maar om Zich nu met zúlke handen tot Zijn kleinen te kunnen wenden, moesten de handen van de Herder geslagen worden. Ja Christus handen werden verwond en de littekenen zijn nog steeds te zien in Zijn Herdershanden. Heeft ook Christus Zich zo niet gewend tot Zijn verstrooide schapen na Zijn opstanding? In gedachten zie ik ze zitten: dat kleine kuddeke in de opperzaal achter gesloten deuren. En toen was Hij daar opeens in hun midden: de geslagen Herder en sprak tot hun troost: Zie Mijn handen! Het waren sprekende tekenen bij de rijke boodschap: Vrede zij ulieden. Vrede door recht. Vrede door het bloed des kruises! Hebt u die handen wel eens door het geloof mogen aanschouwen? Door de prediking van het Woord of aan de tafel des Heeren?

Kom kind des Heeren, in die handen heeft Hij u meegedragen naar Golgotha's kruis. In die handen was ook uw naam gegraveerd. Er terwijl die handen werden doorboord vanwege uw zonden, werden die handen tot een Bloedfontein.

Want het bloed stroomde ook over uw naam en daarom bent u door het bloed gewassen van uw zonden. Op die handen droeg de Herder u tot de Vader.

Ja dan zal de Vader getuigen: Wees blijde met Mij, want deze mijn zoon was dood en is weder levend geworden; en hij was verloren en is gevonden.

Ik zal Mijn hand tot de kleinen wenden...

Die verstrooide schapen voor wie Christus Zich liet slaan door het zwaard van Gods gerechtigheid, worden door de HEERE 'kleinen' genoemd. Het Hebreeuwse woord voor 'kleinen' betekent ook: 'geringen'. Waarom worden Gods kinderen nu 'kleinen' genoemd. Allereerst opdat ze in de wereld maar een klein kuddeke is. Al zegt Gods Woord ook dat er een schare die niemand kan tellen zalig zal worden. Maar toch is het in de wereld maar een klein kuddeke.

Het zegt ook iets over de schapen zelf. Ze zijn klein en gering in zichzelf. Dat leert ontdekkende genade toch? En hoe meer genade Gods kinderen mogen ontvangen, hoe kleiner ze worden! Verstaat u dat? Gods kinderen zijn armen van geest. Ze zijn in zichzelf zo zondig en slecht. Kunnen nooit de HEERE geven waar Hij zo'n recht op heeft. Maar wat een wonder dat de Herder Zijn kudde kent. Hij weet hoe zwak van moed en klein van krachten ze zijn. Hij weet ook dat er in Zijn kudde van die pasgeboren lammetjes zijn. Die horen ook zeker bij de kleinen. Die worden gevoed met melk en niet met vaste spijsen. Die lammetjes zijn nog zo ongeïnfuseerd in het recht van God. En toch zal de Herder Zich tot die kleinen wenden hoor! Gods kinderen zijn klein als ze in de kudde geboren worden, maar ze blijven ook klein als het goed is. Ze worden steeds afhankelijker, want ze kunnen zonder de Herder écht niets doen. Het gevaar is namelijk zo groot dat ze afdwalen. Hoe dikwijls komen ze wéér in de verstrooiing? Maar o, hoe trouw is de Herder toch! Het verlorene zal Ik zoeken, en het weggedrevene zal Ik wederbrengen, en het gebrokene zal Ik verbinden, en het kranke zal Ik sterken. Hij zal ze inderdaad weer verversen. Hij doet ze nederliggen in grazige weiden; Hij voert ze zachtken aan zeer stille wateren. Hij verkwikt hun ziel; Hij leidt ze in het spoor der gerechtigheid om Zijns Naams wil. Hij maakt hun hoofd vet met olie, hun beker is overvloeiende. Ja waarlijk de HEERE zal Zijn hand tot de kleinen wenden!

Ds. J. de Bruin

Te vroeg gejuicht

*Richteren 15:14
Als hij kwam te
Lechi, zo juichten
de Filistijnen hem
tegemoet; maar
de Geest des
HEEREN werd
vaardig over hem,
en de touwen die
aan zijn armen
waren, werden als
linnen draden die
van het vuur ge-
brand zijn, en zijn
banden versmolten
van zijn handen.*

Het gebeurt in de wereld regelmatig dat er te vroeg gejuicht wordt. De schaatser Hilbert van der Duim dacht in 1981 wereldkampioen te zijn geworden en stak zijn armen juichend omhoog, maar kwam er te laat achter dat hij nog een rondje moest. In 2000 dacht kandidaat Al Gore de verkiezing voor president van Amerika te hebben gewonnen, maar hij juichte te vroeg. We zien het ook bij de Filistijnen.

De Filistijnen zien hoe de mannen van Juda Simson vastbinden. En dan gaan ze juichend en spottend hun vijand tegemoet. Maar ze juichen te vroeg. Tot hun ontzetting zien ze hoe Simson de touwen kapot trekt alsof het verkoolde linnen draadjes waren. En het Filistijns gelach verandert in angstgeschreeuw. De Geest des HEEREN werd vaardig over hem, zo staat er. Simson kreeg weer zijn bovenmenselijke kracht en hij sloeg duizend Filistijnen dood.

Jonge mensen, hieruit leren we dat de wereld wel juicht, maar te vroeg. Er wordt wat afgejuicht. Er wordt wat plezier gemaakt, er wordt wat genoten in de wereld. Onbezorgd, zo lijkt het. De Filistijnen hadden niets meer te vrezen, zo dachten zij. Want Simson was gebonden. Hij was weerloos en kon niets doen. En zij konden over hem juichen en met hem spotten.

Dat wordt nog gedaan. De wereld lacht om mensen die nog in de Bijbel geloven en naar de norm van de Bijbel leven. Erger nog, men spot met de Bijbel en met de God van de Bijbel. Die doen geen kwaad, die zijn in hun ogen vastgebonden. Wat durven sommige cabaretiers veel te zeggen over de Heere en Zijn volk. En de wereld ligt krom van het lachen om hun spotgrappen. En wat juicht de wereld als er weer eens een 'bewijs' gevonden is, dat laat zien dat de Bijbel achterhaald is.

De wetenschap juicht over de Bijbel. Als ze maar even kunnen, dan vallen bepaalde wetenschappers de Bijbel aan. Zij weten het en zij kunnen het. Zij hebben de macht over het leven. Zij weten hoe alles is ontstaan. God bestaat niet en de Bijbel is een sprookjesboek. Haha, wat zijn die mensen dom.

En de amusementswereld lacht mogelijk nog harder. Ze eten en ze drinken en ze zijn vrolijk. En mensen die in de Bijbel geloven, die leven maar een benauwd leven. Een gebonden leven.

Zo is het toch? De wereld kan doen en laten wat hij wil. En wij, kerkmensen, wij worden vastgebonden door van alles en nog wat. Dit mag je niet en dat mag je niet. En je vriend of collega die niet naar de kerk gaat, die heeft daar allemaal geen last van en kijkt eens wat een mooi leven dat die heeft.

Misschien denk jij ook weleens zo. En je wilt toch ook niet uitgelachen worden op school of op je werk en dan is het 't makkelijkst om maar mee te doen. En misschien zijn er wel jongeren die in hun hart al afscheid van de Heere en de Bijbel en de kerk hebben genomen en die bij zichzelf denken: 'Nog even... en dan zien ze mij hier nooit meer!'

Als jij misschien zo denkt, jonge vriend of vriendin, luister naar wat de Heere je in deze geschiedenis wil leren. De wereld juicht te vroeg. Die denkt dat hij de strijd gewonnen heeft. Die denkt dat het geluk aan zijn kant ligt.

Maar de Heere Jezus zegt in de zaligsprekingen: 'Wee u, die nu lacht, want gij zult treuren en wenen.' (Lukas 6:26) Er komt een dag, zo lezen we in Mattheüs 24:30, dan verandert alles. 'En alsdan zal in den hemel verschijnen het teken van den Zoon des mensen; en dan zullen al de geslachten der aarde wenen en zullen den Zoon des mensen zien, komende op de wolken des hemels met grote kracht en heerlijkheid.'

Maar – en ik hoop dat dit ook voor jou mag gelden: 'Zalig zijt gij wanneer u de mensen haten, en wanneer zij u afscheiden en smaden, en uw naam als kwaad verwerpen, om des Zoons des mensen wil. Verblijdt u in dien dag en zijt vrolijk; want zie, uw loon is groot in den hemel.' (Lukas 6:22-23).

Ds. M.A. Kempeneers
www.bewaarhetpand.nl

Paulus was erg meelevend. Het wel en wee van de gemeenten ging niet langs hem heen. Hij was er goed van overtuigd dat satan niet in ruste is, noch in een verouderde positie is gekomen. Juist het tegendeel blijkt. Bijzonder in de laatste periode van de wereld, in de eindtijd, spant hij alles in om zijn doel te bereiken en laat dit zien, horen en merken in de samenleving. Buiten de kerk en in de kerk. Bijzonder heeft hij het gemunt op de kerk, op het kerkelijke leven, op de gezinnen van de kerk. De leer, het belijden van de kerk. Het losweken van het verleden. Het verruimen of nadere invulling van het belijden van de kerk. Het exclusieve gereformeerd belijden naar Schrift en belijdenis wordt aangetast. Men kan zich afvragen: wat is nog rotsvast? Het kan ook zo en zo gelezen worden. Laten we elkaar ruimte geven in denken en spreken. Die geest leeft en spreekt. Artikel 31 van de DKO is geen aanhangsel. Op de synode zal daarnaar gehandeld moeten worden. De gehoorzaamheid aan de Schrift, het spreken naar de Schrift moge de boventoon hebben. We zijn dan een aparte, bijzondere kerk in de samenleving. Maar niet zonder de Heere. Dan wordt het gezag van Gods Woord erkend. De Heere, de Koning van de Kerk, bevestigt ook nu wat Hij sprak tot de gemeente van Filadelfia (Opb. 3). Wanneer we nog even denken aan de dagelijkse zorg van Paulus omtrent de gemeenten, dan liet hij het niet bij het bezorgd zijn. Het uitspreken van klachten, het ach en wee. Of komen tot een zekere berusting met de overtuiging dat de Heere Zijn Kerk in stand houdt. Paulus kwam dagelijks met zijn bezorgd zijn over de gemeenten, want hij was

Paulus woord en daad -17

overtuigd van Gods gave om dienaar te zijn, in het gebed, het vurige gebed tot de Heere. En dat mogen we niet vergeten. Paulus' leven was bidden en werken. Werken en bidden. Een levensvoorbeeld voor ons vandaag. Paulus heeft ook zeker gehoord van Jezus' levensgang. Leven onder het volk en bidden op de berg. Bidden op de berg en spreken, werken beneden. Jezus sprak met Zijn Vader bijzonder over het werk. Niet vergeten mag worden als het gaat over discipelen: Jezus kwam van de berg en verkoos er twaalf. Zijn menselijk leven was gelijk als een open boek. De opstandingsavond van de eerste dag van de week, let wel eersteling van de week, zeide Jezus wederom tot hen: Vrede zij ulieden, gelijkerwijs Mij de Vader gezonden heeft, zend Ik ook ulieden. Joh. 20:21. Geroepen en gezonden tot spreken en doen, gaan de discipelen hun weg. Het leven van Paulus is spreken en doen. In zijn brieven geeft hij daar blijk van. Zijn opdrachten staan daar niet buiten. Aan zijn medewerkers heeft hij opdrachten gegeven. Tot zegen, tot bouw en opbouw van de gemeente. Tot opscherping in geloofsleven. Tot sterkere geloofsverbinding aan de Heere en het sterk staan in de boze wereld vol van verleiding. Instructie gaf Paulus allereerst aan zijn medewerkers. Met wijs beleid ging Paulus te werk. Denkend aan gemeente en zorg gaf Paulus de man op de juiste plaats opdrachten en raadgevingen. We zouden vandaag zeggen: Paulus stond midden in het kerkelijke leven. Paulus had de Naam en de eer van de Koning van de Kerk hartelijk lief en het heil van zondaren in leven en sterven. Het welvaren van de gemeenten. We bemerken dit ook in de brief aan Titus. Geschreven in verband met het verblijf van Titus op het eiland Kreta. Paulus is op dit eiland geweest. Het nu nog bekende eiland in de Middellandse Zee ten zuiden van Griekenland. Tijdens zijn verblijf daar was Paulus vergezeld door Titus. In de hoofdstad van Kreta staat de basiliek van de heilige Titus

die dateert uit de zesde eeuw na Christus. Het hoofd van Titus wordt, zo zegt men, als relikwie bewaard in deze kathedraal. Nu kwamen Paulus en Titus tijdens hun verblijf op het eiland. Daar woonden Joden en Jodenchristenen. Het samenzijn heeft heel veel gedaan. Onverwachts moest Paulus weg. Waarom is niet bekend. Dit weten we wel: Paulus kon zijn missie niet afmaken. Een zeer belangrijke zaak ontbrak onder de christenen. Het leiding geven aan leden van de gemeente. Voor leer en leven hoogst belangrijk. Ook voor het belijden en staan in de samenleving. Er waren dwalingen en veel losbandigheid. Paulus liet bij het weggaan Titus achter. Met een zeer verantwoordelijke opdracht. Het aanstellen van oudsten, van ouderlingen, was de eerste vereiste. Bij hun verkiezing en zo hun benoeming was Titus betrokken. In de publieke brief staat zo treffend: Om die oorzaak heb ik u in Kreta gelaten, opdat gij hetgeen nog ontbrak, voorts zoudt terechtbrengen, en dat gij van stad tot stad zoudt ouderlingen stellen, gelijk ik u bevolen heb. Titus:5. Met nadruk staat van stad tot stad. Niet een plaats, hoe klein of gering ook in aantal, mag worden overgeslagen. Paulus was zelf doordrongen van de noodzaak. Hand. 14:23. En als zij in elke gemeente met opsteken der handen ouderlingen verkoren hadden, gebeden hebbende met vasten, bevalen zij hen de Heere, in Welke zij geloofd hadden. Paulus ging uit van een Goddelijke opdracht. Het leerambt, het regeerambt, was noodzakelijk voor de gemeenten. Niet hiërarchisch, maar dienend. Wat Paulus voor het heengaan van Kreta aan Titus bevolen had, streept hij in de geschreven brief aan Titus nog eens aan. Paulus heeft het bemerkt: het functioneren hiervan komt de gemeenten ten goede en bovenal wordt bemerkt de leiding en zegen van de Heere.

Ds. M.C. Tanis

De bekering gepredikt

Ook in deze bijdrage willen we enkele dingen onder uw aandacht brengen die Van Lodenstein naar voren brengt in zijn preek over Hand. 17:30 'God dan de tijden der onwetendheid overzien hebbende, verkondigt nu allen mensen alom dat zij zich bekeren.' Johannes de Doper heeft de noodzakelijkheid der bekering gepredikt. Velen hebben de prediking van Johannes de Doper beluisterd. Zij hebben het gehoord wat staat in Matth.3:2 'Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen.' Ook de Zaligmaker heeft de bekering gepredikt. We lezen in Markus 1:15 'En zeggende: De tijd is vervuld en het Koninkrijk Gods nabijgekomen; bekeert u en geloof het Evangelie.' In Matth. 4:17 lezen we 'Van toen aan heeft Jezus begonnen te prediken en te zeggen: Bekeert u, want het Koninkrijk der hemelen is nabijgekomen.' Ook in onze tijd dient de noodzaak van de bekering gepredikt te worden. Bent u nog onbekeerd of mag er door genade al sprake zijn van de waarachtige bekering?

Redenen om de bekering te prediken

Van Lodenstein noemt in zijn preek meerdere redenen op om de bekering te prediken. "In de eerste plaats omdat de bekering het oogmerk van het Evangelie is." Enkele teksten worden door Van Lodenstein genoemd. Bijvoorbeeld 2 Kor. 5:15 'Opdat degenen die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is.' Christus wilde tot een vloek worden opdat mensen kinderen voor God zouden leven en opdat Hij over hen Koning zou zijn. Nog een reden is: "Omdat het heil, de zaligheid, het eeuwige leven, in de hemel te zijn en met Christus te triomferen niet anders te verkrijgen is dan door ons te bekeren, onszelf te verliezen en God eeuwig te dienen." Het is nodig bekeerd te worden van de ongerechtigheid. Van Lodenstein noemt ook deze reden: "Omdat het Evangelie alleen de kracht heeft tot bekering." In het Evangelie komt de genade van God uit en Zijn liefde tot de mensen. Het Evangelie verkondigt de vergeving der zonden. Het Evangelie spreekt over de menswording en over het lijden van Christus. Het Evangelie toont wie God is en spreekt over de verlichting van het verstand. Christus heeft getoond wat ware heiligmaking en verloochening is.

Heilig leven

Van Lodenstein zegt dat het Evangelie de leer der heiligheid of der godzaligheid is. Het gaat in het Evangelie dus niet alleen over de vergeving der zonden en het in de hemel komen. Het gaat ook over het afgestorven zijn van de zonden en het leven tot eer van God. Van Lodenstein citeert in dit verband 1 Petr. 2:24 'Die Zelf onze zonden in Zijn lichaam gedragen heeft op het hout, opdat wij der zonden afgestorven zijnde, der gerechtigheid leven zouden, door Wiens striemen gij genezen zijt.' De mens heeft vaak vleselijke opvattingen over de zaligheid. Dat houdt in dat hij de zaligheid alleen maar ziet als de vergeving van de zonden. Maar zo is het niet. "Neen, christenen, in de hemel zal men niets anders doen dan dag en nacht roepen: Heilig, heilig, heilig is de Heere der

heerscharen." Zou er ook onder ons niet te weinig gedacht worden aan een heilig leven tot eer van God? Wordt hier de vinger niet bij een zere plek gelegd?

Belofte

De Heere belooft een leven tot eer van Zijn Naam te werken. We lezen in Ezech. 36:26-27 'En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vleselijk hart geven. En Ik zal Mijn Geest geven in het binnenste van u; en Ik zal maken, dat gij in Mijn inzettingen zult wandelen, en Mijn rechten zult bewaren en doen.' God zal Zijn wet in het hart inschrijven. Hij zal het hart besnijden. Dan komt er liefde tot God en zal Jezus Koning zijn. De Heere wil dat we Hem vrezen en in Zijn wegen wandelen.

Onderzoek

Van Lodenstein stelt een onderzoek in naar de toestand in zijn dagen. Is er sprake van lichtende lichten te midden van de wereld en de duisternis? Hoe is het gesteld met de woorden en de daden, ja met alle dingen? Is er sprake van een altijd leven voor God? Hoe is het met mensen gesteld die zeggen dat zij Gods Geest hebben? Hoe is het in de praktijk van het leven? "Als ik mensen onderzoek, ook degenen die zeggen dat ze Gods Geest hebben, als er gelegenheid komt van twist of zwarigheid, dan moet ik verbaasd staan en zeggen: Waar is Gods Geest? Men spreekt er wel eens wat over, maar in de praktijk is het een geheel onbekende zaak." Een christen moet nederig zijn en de minste willen wezen. Daar kan soms kostelijk over gesproken worden, ook in de preek komt het naar voren. Maar hoe is het in de praktijk? "Maar als men eens veracht wordt, hoe ellendig gedraagt men zichzelf dan? Ik zeg steeds maar: Waar is de wil om veracht te zijn?" Ook voor ons een vraag om over na te denken.

Ds. A. van Heteren

BLIJVEND GEREFORMEERD (3)?

Dreigt de Gereformeerde leer door Evangelische invloeden haar kracht te verliezen? Dr. De Heer spreekt over kritische opiniemakers binnen de Reformatorische kerken, die invloeden vanuit de EB afweren, met eventuele inkadering van leerzame Evangelische accenten. Anderen staan positiever tegenover de Evangelische richting. Zij denken in het beeld van de rivier, die zich verbreedt, maar wel de eigen stroomrichting voortzet. Waar moeten wij staan?

Waar staat de schrijver? Ik neem waar dat zijn houding minder polemisch is geworden, maar dat hij desondanks zich wil rekenen tot de eerstgenoemde opstelling. Rome bleef Rome, ondanks de Reformatie. De Reformatie bleef Gereformeerd, ondanks de Dopersen. Zowel Rome als "Dordt" lijken nu meer geneigd tot aanpassing. Zelf pleit ik toch voor een blijvend Gereformeerd beginsel, ondanks de Evangelischen.

Ik werd daarin bevestigd door wat de Heer schrijft over de verschillen die er zijn tussen beide stromingen. Hij schrijft daarover vanaf blz. 465. We kunnen allen veel hebben aan het inzichtelijk maken van de verschillen, zoals hij dat doet. Hij spreekt eerst over de Godsleer. God dreigt naar de achtergrond te geraken ten gunste van de mens en zijn ervaring. U kunt hier ook bijvoegen dat het recht Gods wijken moet voor een softere voorstelling van God (God is dan de God "Die altijd voor je klaar staat, altijd bij je is en je draagt"). H. van der Belt merkte dit zo op.

Ook het mensbeeld zelf is in de EB een andere dan die onder ons. Men leeft bij een positievere voorstelling van de mens. De doodstaat van de mens wordt onder de Evangelischen feitelijk niet erkend. De mens is een parel in Gods hand en Hij is blij met ons; deze mens is ook in staat voor God te kiezen. Dat zijn toch wel markante en ernstige verschillen. Het is natuurlijk wel de vraag of onder ons zuiver gedacht wordt hierover. Reformatorischen moeten wel verstaan dat deze doodstaat de roeping van de mens niet uitsluit. Verstaan we voldoende de samenhang tussen roeping en verkiezing? Op al deze punten hebben de Evangelischen ons wel een spiegel voor gehouden.

Het Arminianisme klinkt ook door in de Christologie. Gaf Jezus Zijn bloed voor iedereen, hoofd voor hoofd, of geldt dit alleen de uitverkorenen? Het is onder Evangelischen gemeengoed te zeggen dat Christus voor alle mensen gestorven is en dat wij de keus nu verder moeten doen om het heil compleet te maken. U begrijpt dat dit geen bijkomstigheid genoemd kan worden; het is vitaal voor de benadering van de mens in de prediking.

Ook in de leer van de toepassing (Soteriologie) krijgt dit verdiepte accenten. Hoe staat het dus met de kennis der ellende? Overtuigt de Heilige Geest allereerst van de kwaal der zonde, of kunnen we deze elementen ook links laten liggen om zonder meer direct tot Jezus te gaan? Nu is dat laatste de aangewezen weg, maar hoe gaan we dan tot Jezus? Als een bezittend mens, die minder zicht heeft op de diagnose van de kwaal, of als een hulpbehoevend en verdorven mensenkind, die voor God niet kan bestaan? Gaan we gezond naar het spreekuur of hebben we klachten? Als ik dit zo noem, besef ik dat deze gewijzigde voorstelling ook vanaf Gereformeerde kansels steeds meer klinkt. Het is echter onmiskenbaar dat De Schrift wijst op de wet als de kenbron der ellende. Dus mag een zondaar komen tot Jezus zoals hij is, maar het is

dan wel de vraag of hij enigszins weet hoe hij is. Is hij nu de Farizeeër of de tollenaar?

Verder wordt aangegeven dat de heiliging bij de Evangelischen meer accenten krijgt dan de rechtvaardiging. Dit lag bij Luther geheel anders. Een vraag van onderzoek: Kan men zeggen dat onder ons de heiliging veronachtzaamd is? Ja, als we ons leven lang blijven steken in de vragen rond de toe-eigening; nee, als we denken aan Puriteinen en Nadere Reformatoren, die oog hadden voor het praktisch dienen van de Heere. Wel kunnen we hier spreken van een correctie die ons zeer gelegen kan zijn.

Ook de leer van de kerk geeft breuklijntjes aan. Is heel de gemeente wedergeboren of kunnen we beter spreken van de verbondsgemeente? Hier lopen bij de Evangelischen lijnen die doen denken aan het Methodisme en de Labadie.

Met deze dogmatische doorlichting bewijst de schrijver ons goede diensten. Ik werd zelf ook weer opnieuw bevestigd in de kracht van de Reformatorische theologie.

Ik wijs nog op een opvallende zaak. De Heer spreekt van "opiniemakers". Dat is een aanduiding voor heel de kerkelijke Pers? Hij geeft hiermee terecht aan dat opiniërende artikelen, waar dan ook, van grote invloed zijn. We kennen maar één bron, namelijk de Schrift, maar deze commentatoren zijn mede ook van grote betekenis. We moeten hun inbreng waarderen en tegelijk ook relativeren. Zelf moeten zij zich verantwoordelijk weten voor de vertolking van al deze stromingen. Je zou bang kunnen zijn voor de invloed van kansel en krant. Laten we dat allen beseffen.

IK ben tenslotte de schrijver (ook een opiniemaker?!) dankbaar voor deze indringende uitgave.

Rectificatie

Er zijn misverstanden ontstaan rond mijn eerdere schrijven over de Gewone Catechismus.

Het betreft vooral het noemen van de naam van Prof. Huijgen, die meegewerkt heeft aan deze Catechismus.

Ik heb niet bedoeld om enige blaam te werpen op de naam van deze broeder. Dat heb ik ook nadrukkelijk vermeld.

Met name het gedeelte dat handelde over de kerkelijke weg bij een gravamen en tucht had beter achterwege kunnen blijven. Ik neem dus die woorden terug.

Dat geldt ook van de suggestie dat Prof. van den Brink niet zou mogen voorgaan in gemeenten van de Gereformeerde Bond. Dit wekte de gedachte dat dit ook voor br. Huijgen zou gelden.

Het zal duidelijk zijn dat mijn bezwaren tegen de stelling van br. Huijgen aangaande schepping en evolutie onveranderd zijn. De inhoud van de Gewone Catechismus zal binnenkort nader worden besproken in ons blad.

Ds. P. Roos

Een half Evangelie?

Een mooie vraag kreeg ik binnen naar aanleiding van de woorden van de apostel Paulus uit 1 Korinthe 2 vers 2, waar we de bekende woorden lezen: 'Want ik heb niet voorgenomen iets te weten onder u, dan Jezus Christus en Dien gekruisigd'. Menig keer horen we de prediker zich daarbij aansluiten. Maar wordt de boodschap daarmee niet versmald en ingeperkt? In het licht van bijvoorbeeld Romeinen 8 vers 34, waar niet alleen over het kruis, maar ook over de opstanding en Christus' werk als verhoogde Koning wordt gesproken, zou je immers tot de conclusie kunnen komen dat een prediking alleen over het kruis toch eenzijdig is?

Inderdaad is de apostel Paulus een echte kruisgezant. Niet alleen de aangehaalde woorden uit 1 Korinthe 2, maar ook bijvoorbeeld zijn getuigenis in Galaten 6 wijzen daar op. In dat hoofdstuk horen we Paulus zingen: Het zij verre van mij dat ik zou roemen, anders dan in het kruis van onze Heere Jezus Christus...

Maar is er niet meer over het werk van de Heere Jezus te zeggen? Nu doet Paulus dat ook wel, zo stelt onze vraagsteller zelf ook, als hij verwijst naar Romeinen 8, maar toch kun je de vraag stellen of Paulus, en in zijn voetspoor vele predikers, toch niet van een bepaalde eenzijdigheid beschuldigd kan worden als hij de nadruk legt op het kruis? Of, om onze geachte vraagsteller te citeren: als het heilswerk van de Heere Jezus aan het kruis was gestopt, wat dan?

Het kruis mogen we zien als het symbool van de hele lijdensgang en de weg van Christus' vernedering. Christus was Zijn Zender gehoorzaam tot de dood, 'ja de dood des kruises', Filippensen 2:8. In de weg van Zijn lijden en sterven verheerlijkte Hij de Vader in Zijn eisend recht en verlost Hij zondaren van zonde en dood. In de weg van het geloof deel ik in de heerlijke vrucht en eeuwige zegen van Christus, de Gekruisigde.

Maar het kruis mogen we tevens zien als het symbool van de zegenrijke overwinning van de Leeuw uit Juda's stam. Hij was aan het kruis niet alleen de grote Lijder, maar ook de grote Leider, de Leidsman en Voleinder van het geloof. Aan het kruis hangt geen Verliezer, maar de Overwinnaar. Wie wil weten wat een echte Held is, zie op Jezus aan het kruis. Die twee kanten moeten we steeds in het oog houden. Enerzijds de diepte van Zijn vernedering (we kunnen de diepste en laagste trede van die trap niet zien, zo diep), en anderzijds de hoogte van de trap der verheerlijking (we kunnen de hoogste trap van Zijn verhoging niet zien, zo hoog). Als de Heere Jezus stil en levenloos aan het kruis hangt wil dat niet zeggen dat de dood het gewonnen heeft. Die heeft het juist verloren! De twee moordenaars moesten wachten op de dood. Maar Jezus gebod de dood om te komen. Hij zei van tevoren al tegen Zijn discipelen dat Hij de macht had om het leven af te leggen en het ook weer tot Zich te nemen, Johannes 10 vers 18. Hij gebod de dood te komen nadat Hij de triomf had behaald: Het is volbracht! Wie de dood gebieden kan is Heer en Meester van de dood.

Met andere woorden: de gang van Zijn verhoging werd al ingezet aan het kruis. De trap der verhoging was onlosmakelijk verbonden aan de trap der vernedering. Nog eens Filippensen 2: Vanwege Christus' gehoorzaamheid tot de dood heeft God de Vader Hem 'uitermate verhoogd'. Daar-

om sprak Jezus bij de aankondiging van Zijn lijden ook al van Zijn opstanding.

Nog eens op een andere manier gezegd: zonder kruis geen kroon. Voor Jezus niet en voor de Zijnen niet. Zonder verwerving van het heil (het kruis) geen uitdeling van het heil (vanuit de hemel). Christus verwerft de heilsgoederen alleen, een heldendaad, en deelt ze uit door middel van Woord en Geest, een zaligmakende daad.

Zo mogen wij de trappen van Jezus' vernedering en die van Zijn verhoging wel van elkaar onderscheiden, maar niet scheiden van elkaar. Dat zal, hopelijk, de vraagsteller ook wel zo zien, maar het is goed om de dingen weer even goed op een rij te zetten. Ook al omdat er inderdaad sprake kan zijn van een verkeerde nadruk op het kruis, alsof het vanwege het kruis nu met mij wel goed zit en goed komt. Alsof er na Golgotha nu niets meer hoeft te gebeuren! Hetgeen de Heere Jezus verworven heeft, of, zoals ons doopsformulier het zegt: wat wij nu in Christus hebben, dat moet ons nu ook deelachtig gemaakt worden. Dat is het exclusieve werk van de Heere Jezus door middel van Woord en Geest. De Heilige Geest eigent mij toe wat ik in Christus heb. En Hij doet dat door middel van de prediking van het Woord.

Door de prediking van het kruis ga ik zien wat eisen Gods heiligheid doet. En dat ik zo nameloos arm ben dat ik alleen maar schuld met schuld kan vermeerderen. En dat ik een Borg en Middelaar nodig heb. En dat die Borg er ook is Die ik persoonlijk nodig ga krijgen. Door de Geest ga ik het leven zoeken, maar ik vind het buiten mij, in Christus. Door het geloof ga ik zien, meer en meer, dat er vergeving, vernieuwing, verhoging is voor mij. Ook ik zal als vrucht van Christus' gehoorzaamheid tot de dood, ja de dood des kruises, uitermate verhoogd worden en om Christus' wille kind en erfgenaam van God de Vader worden.

Hele grote zaken ja! Maar om die grote en hoge en heilige zaken te bereiken, moest Christus zo'n diepe weg gaan en zulk een hoge prijs betalen. Het kruis is de garantie van eeuwig heil. Het kruis van Christus bracht de troon voor Christus. Hij is de Enige als het ware Die de hemel verdiend heeft. Maar Hij heeft de eeuwige gelukzaligheid ook verdiend voor anderen. Al de Zijnen zullen straks zitten op tronen. Verdiend door dat ene kruis. Wie daar iets van smaken mag door het geloof gaat met da Costa belijden: In het kruis zal 'k eeuwig roemen, en geen wet zal mij verdoemen. Christus droeg de straf voor mij. Christus is voor mij gestorven. Eeuwig leven mij verworven. 'k Ben van schuld en zonden vrij!

Ds. K. Hoefnagel

Christus en de bezetene van Gadara (11, slot)

En hij ging heen, door de gehele stad verkondigende wat grote dingen Jezus hem gedaan had (Lukas 8:39b).

Juwelen

Verschillende keren hebben we stilgestaan bij de ontmoeting tussen Christus en de bezetene van Gadara. Goed beschouwd begon die geschiedenis met een reis. Want Christus had gezegd tot Zijn discipelen: *'Laat ons overvaren aan de andere zijde van het meer'* (vers 22). Door een nacht van storm en golven was Hij naar Gadara gekomen om daar een verloren Adamskind op te zoeken en zalig te maken.

Achter die reis ging de opdracht schuil die God de Vader al van eeuwigheid aan Zijn Zoon gegeven had. De Schotse predikant Samuel Rutherford heeft eens geschreven: *'God de Vader zei in de Vrederaad tegen Zijn Zoon: Nu moet Gij een reis ondernemen van de hemel naar de hel om de juwelen van de bodem van de hel op te rapen. U moet hen in Mijn armen terugbrengen, gewassen, gereinigd en geheiligd.'* De bezetene van Gadara was zo'n juweel! Nee, niet in zichzelf. Maar wel uit kracht van Gods verkiezende genade.

Wie van onze lezers mocht moed vatten uit dat begin? Zodat u ging vragen: Heere, als U nu zo reden uit Uzelf neemt en vrije genade wilde schenken aan de grootste van de zondaren, als U nu vijanden opzoekt om ze met U te gaan verzoenen, Heere, zou ik dan nog zalig kunnen worden?

Zendingsreis

De geschiedenis van de bezetene eindigt ook met een reis. Een zendingsreis. Vorige keer hebben we gehoord hoe het gebed van de genezen bezetene was, of hij *'mocht bij Hem zijn'*. Het was hem te doen geworden om Christus' nabijheid, onderwijs en bescherming. Christus verhoorde dit gebed echter op een heel andere wijze dan deze man had gedacht. Naar Zijn menselijke natuur verliet Hij deze man. Maar naar

Zijn Godheid, genade, majesteit en Geest bleef Hij altijd met de genezen bezetene.

Zo kan de Heere gebeden van Zijn kinderen nog op een heel andere wijze verhoren dan zij ooit gedacht hadden! Soms kan dat zulke raadsels geven in het hart: Heere, waarom gaat U deze weg? Een wonder als de Heere dan te midden van alle raadsels en vragen eens spreken gaat: *'Hoe donker ooit Gods weg moog' wezen; Hij ziet in gunst op die Hem vrezen'*!

We keren terug naar onze geschiedenis. Tenslotte horen we daar hoe de bezetene gehoorzaamd heeft aan de opdracht van Christus. Gehoorzaam is hij gegaan naar de stad waar hij vandaan kwam. En in heel de stad verkondigde hij wat voor grote dingen Jezus hem gedaan had. Onderschat u die taak niet; die is verre van gemakkelijk geweest. Want deze man heeft gepredikt te midden van mensen die Jezus verworpen hadden. Die niets met Hem te maken wilden hebben. Die hadden gebeden of Jezus van hen wilde gaan. Maar door de liefde mocht de mond van de evangelist van Gadara overvloeien van Gods eer.

Heraut

Deze man heeft het werk van een heraut gedaan, zo staat het er letterlijk in het Grieks. Een heraut was in de tijd van de Bijbel een boodschapper, die in opdracht én met volmacht van zijn koning naar een bepaalde stad moest gaan om daar een boodschap over te brengen. Als hij in zo'n stad kwam, zocht hij het drukste plein op. Daar werd vervolgens geblazen op een trompet, waarna de mensen zich verzamelden. En te midden van de schare werd de boodschap dan officieel en op luide toon bekend gemaakt.

Zo is deze genezen bezetene naar de stad gegaan waar hij vandaan kwam. Trouwens, zijn zendingsgebied is nog groter geweest. De evangelist Markus

schrijft, dat deze man ook naar andere plaatsen in het heidense gebied van de Dekapolis is gegaan. Met de opdracht van Christus en met de volmacht van Christus. Daarbij was zijn getuigenis een doorleefd getuigenis. Heel persoonlijk mocht hij *'verkondigen wat grote dingen Jezus hem gedaan had'*.

Vrucht

Wat de vrucht daarvan geweest is? Iets daarvan lezen we in Markus 5: *'en zij verwonderden zich allen'*. Als u de Evangelien leest, ziet u hoe die reactie wel vaker volgt op woorden of wonderen van de Heere Jezus. Maar u kunt ook ontdekken hoe die verwondering zo maar om kan slaan in afwijzing en verwerping.

Laten u en ik daarom met de vraag naar vrucht maar tot onszelf inkeren. Wat is de vrucht van ónze bezinning op deze bekende geschiedenis? Leerden we door ontdekkend licht heel persoonlijk ons beeld herkennen in deze man? Omdat we de duivel zijn toegevallen en omdat ons hart brijst van vijandschap tegen Gods Wet en tegen Gods Evangelie? En werd ons hart verootmoedigd, toen we zo voor de spiegel werden gesteld? Werd onze op- en tegenstand door de Heere overwonnen? Leerden we buigen voor Hem en kwamen we aan Zijn voeten? Kwam er in ons hart het gebed om bij Hem te zijn? Werd het ons te doen om Zijn nabijheid, Zijn onderwijs, Zijn bescherming? En mocht uw mond gaan overvloeien van Gods eer?

Ds. A.J.T. Ruis

Heilig leven [9, slot]

Twee dingen zou ik dit keer kort aan de orde willen stellen. Het eerste is dat Gods kinderen een bijzondere verantwoordelijkheid hebben. Zij hebben de roeping tot een heilig leven.

Geen misverstand: Gods gebod geldt ieder mens. Niemand van de mensen is uitgezonderd van de plicht om de Heere te dienen. Gods gebod is zeer wijd. Ze richt zich tot alle schepselen. “Wendt u naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde; want Ik ben God en niemand meer!” [Jes. 45]. Geen mens kan zich onttrekken aan die plicht! En toch – naarmate ons voorrechten geschonken zijn, is onze verantwoordelijkheid des te groter. Adeldom verplicht. Daarom: gelovigen zijn in bijzondere mate verantwoordelijk om een heilig leven te leiden. Aan de Kolossen schreef de apostel Paulus: “Indien gij dan met Christus opgewekt zijt, zo zoekt de dingen die boven zijn, waar Christus is, zittende aan de rechterhand Gods. Bedenkt de dingen die boven zijn, niet die op de aarde zijn. Want gij zijt gestorven, en uw leven is met Christus verborgen in God.” [Kol. 3]. Terwijl anderen tot heden buiten God en Christus bleven, dood door de misdaden en zonden, en blind voor hun betreurenswaardig bestaan, heeft de Heere door de genade van de wedergeboorte in de Zijnen hun verstand verlicht en hun wil vernieuwd. Ja, zij behoren Christus toe, die hun geworden is wijsheid van God, rechtvaardigheid en heiligheid. Hoe zou het kunnen zijn, dat zij die door een waar geloof Christus zijn ingelijfd, niet zouden voortbrengen vruchten der dankbaarheid? Nee, het kan en het zal niet!

Je kunt het een doorn en distel niet verwijten dat zij geen druiven of amandelen voortbrengen. Maar een wingerd en een amandelboom des te meer. De Heere heeft de Zijnen geestelijke voorrechten geschonken; met het oog waarop? De Heere Jezus maakt het Zijn jongeren duidelijk: “Gij hebt Mij niet uitverkoren, maar Ik heb u uitverkoren, en Ik heb u gesteld, dat gij zoudt

heengaan en vrucht dragen, en dat uw vrucht blijve...” [Joh. 15]. De Heere mag het van Zijn kinderen verwachten dat het in hun leven blijkt, dat ze Hem toebehoren. “Want wij zijn”, aldus Paulus, “Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.” [Efeze 2]. Zijn ze hierin nalatig, dan bedroeven ze de Heilige Geest en brengen zichzelf in een geestelijke duisternis.

Het tweede. Gods kinderen hebben niet alleen de plicht om heilig te leven. Maar ook om hierin vordering te maken. Toe te nemen in het doen van goede werken. Een kind in de genade dient toe te nemen tot de mate van een jongeling. En een jongeling heeft de roeping te groeien tot een stand van geestelijke volwassenheid. Gods kinderen zijn geroepen om op te wassen en toe te nemen! Zichtbaar komend in de vruchten. Vruchten van een nauw leven met de Heere en een gewetensvol leven op de markt van het publieke leven. Wil dat zeggen dat een christen zich moet laten gelden als een geestelijk volwassene? Ik denk juist niet. Het is maar de vraag of die vruchten voor hemzelf ook zo zichtbaar zijn.

John Newton was een Engelse prediker uit de 18e eeuw. Eens was hij een berucht slavenhandelaar geweest, maar later werd hij tot God bekeerd en is een gezegend prediker geworden. Deze John Newton publiceerde eens enkele brieven over de standen van het geloof. Over de vorderingen die Gods kinderen door genade maken. Hij schreef over de kleinen in de genade, die een kinderlijk vertrouwen hebben, maar die zodra de Heere uit het zicht van hun geloof is, weer wanhopen. Over de jongelingen in de genade, die vurig in liefde en ijverig in goede werken zijn. Maar ook wel eens wat meer vuur dan licht vertonen. En over de vaders in de genade die een standvastige moed en een vast vertrouwen hebben. Die ook veel goede vruchten vertonen. Naar aanleiding

van de verschijning van het boekje waarin deze brieven waren afgedrukt, kreeg ds. Newton een brief van een jonge collega. Die schreef hem dat hij met veel vrucht en instemming deze brieven gelezen had. En dat hij zich met vreugde had herkend in de derde categorie, die van de vaders in de genade. Newton schreef terug dat zijn boekje bij nader inzien één manco had. Hij was vergeten erbij te schrijven dat het kenmerk van die vaders was dat ze nooit zichzelf zo typeerden. Maar dat juist die vaders meenden dat ze nog maar kinderen in de genade waren. En zo is het ook. Wie zichzelf als een vader typeert, die is het juist niet. Maar wie met een kinderlijk vertrouwen niet meer dan een rank in de wijnstok is, die zou wel eens veel vruchten kunnen vertonen. Vruchten die eerder door een ander worden opgemerkt, dan door mezelf.

Wat zullen die vruchten van een heilig leven concreet zijn? Paulus somt er enkele op in zijn brief aan de Galaten. Let wel, juist in de brief waarin de apostel afmaant van elke eigen deugd van heiligheid en rechtvaardigheid. Nee, de rechtvaardige – ik mag ook zeggen: de heilige – zal door het geloof alléén leven. En toch somt de apostel ze op, de vruchten van de Geest. Ofwel de tekenen van heiligmaking, door de Heilige Geest geschonken, en door Gods kind concreet beoefend: liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid (ofwel geduld), zachtmoedigheid en matigheid. “Die van Christus zijn, hebben het vlees gekruisigd...” [Gal. 5].

Ik rond deze kleine serie over heilig leven nu af. Graag schrijf ik over enige tijd nader over een thema dat hier ten nauwste mee samenhangt: geheiligd in Christus. Maar eerst enkele keren over een ander onderwerp.

Ds. J.M.J. Kieviet

P E R S BERICHT

SSNR CONGRES 28 SEPTEMBER 2019

Abraham Hellenbroek: man van het volk én de studeerkamer
Hoewel Abraham Hellenbroek (1658-1731) lang niet de enige gereformeerde predikant was die in zijn tijd een catechisatieboekje voor de jeugd schreef, heeft dat van hem de eeuwen overleefd. Binnen sommige reformatorische kerken wordt het nog steeds gebruikt. Hellenbroek verstond dus de kunst om de geloofsleer eenvoudig over te dragen. Wie echter de preken en Bijbelverklaringen van Hellenbroek, zoals over het Hooglied, leest, ontdekt een hele andere Hellenbroek: een geleerde, die put uit de christelijke traditie vóór hem, maar ook bij de rabbijnse uitleg te rade gaat. Uitvoerig gaat hij op de exegese in; aan het einde heeft hij nog maar weinig ruimte voor de toepassing ...

Tijdens dit congres kijken we naar Hellenbroek vanuit verschillende invalshoeken: zijn leven, Hoogliedverklaring, het gebruik dat hij maakte van Joodse bronnen, zijn prediking en uiteraard ook de catechese. Bij elkaar zal dit een completer beeld van Hellenbroek opleveren. Sprekers zijn achtereenvolgens: dr. R. Bisschop, dr. M. Verduin, ds. H. Brons, dr. M. van Campen, dr. J. Exalto. Inbegrepen is een 'Rondleiding door de kerk van Charlois'.

De kerk is met openbaar vervoer goed bereikbaar. Tramlijn 2 en buslijn 70 hebben een halte bij de kerk. In de omgeving van de kerk is openbaar parkeren gratis.

Voor het laatste nieuws en enige literatuur:
www.ssnr.nl/congres-nadere-reformatie.

Adres: Oude Kerk R'dam-Charlois, Charloisse Kerk singel 35, 3082 DA Rotterdam.

De deelnemingskosten bedragen inclusief koffie/thee en lunch €25,00. Dit bedrag dient tegelijk met de aanmelding te worden overgemaakt op iban nl 17 ingb 0005 3525 62, t.n.v. Stichting Studie der Nadere Reformatie te Bilthoven. Aanmelding: Vóór 15 september 2019 via: www.ssnr.nl/congres-nadere-reformatie.

BOEKBESPREKINGEN

P. de Zeeuw JGzn, Willem Tell, De vrijheidsheld van Zwitserland, 148 blz., gebonden, € 15,95 (abonnees € 10,95), Uitgeverij 'de Ramshoorn', Goes, ISBN 9789461151391.

De geschiedenis van de bekende Zwitserse vrijheidssrijder, die gedwongen werd een appel van het hoofd van zijn zoon Walter te schieten, is verschenen als deel 32 van de historische verhalenserie. Geschikt voor alle leeftijden.

Huldrych Zwingli, Doop, wederdoop en kinderdoop, 160 blz., paperback, € 15,99, Uitgeverij Brevier, Kampen, ISBN 978949233503 vertaald door Harry Roth.

De eerste reformator die de wederdopers bestreed was Zwingli in 1525. De wederdopers traden voor het eerst op in Zürich en omgeving. Dat bracht Zwingli tot het schrijven van dit boek. Wat de kinderdoop betreft beroept Zwingli zich onder meer op de zogenaamde huisteksten (de stokbewaarder en Lydia met hun huis). Zwingli merkt ook op dat de kinderdoop nergens in het Nieuwe Testament wordt verboden. Wie kennis wil nemen van de standpunten van Zwingli aangaande de doop, de wederdoop en de kinderdoop kan uitstekend in dit boek terecht. Tenslotte een citaat van blz. 141 "Uit deze woorden van Augustinus kan men goed opmaken dat in zijn tijd het grootste gedeelte van de algemene christelijke kerk de onwetende kinderen liet dopen. Waar halen de dooploochenaars het dan vandaan, als ze zeggen dat de kinderdoop pas onder paus Nicolaas in de zevende eeuw is begonnen?"

Ds. Gerhard Meijer (1654/55-1718), Portaal des Heeren. Opvoeden van de kinderen in de vreze des Heeren. Gebonden, 288 blz., € 15,00, Uitgave Landelijke Stichting tot bevordering van de Staatkundig Gereformeerde beginselen, ISBN 978 90 77530 30 6.

De titel geeft aan dat de Christelijke opvoeding van de kinderen de voornaamste voorbereiding en deur is waardoor de mensen in de geestelijke tempel van Gods gemeente gebracht worden. Daarmee wordt de grote verantwoordelijkheid van de ouders inzake de opvoeding van hun kinderen onderstreept. Ds. Meijer benadrukt dat het godzalig voorleven van groot belang is in de opvoeding. Hij schrijft ook over het in liefde tuchtigen en vanuit het hart onderwijzen van de kinderen. Het boek is nu in hedendaags Nederlands weergegeven en bevat veel nuttige lessen voor de praktijk van de opvoeding.

Joseph Alleine, In het net van het Evangelie, 150 blz., gebonden, € 16,50, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 2957 5.

De auteur (1634- 1668) was puriteins predikant in Taunton, in het zuidwesten van Engeland. Alleine is vooral bekend

vanwege zijn boek getiteld 'Alarm voor onbekeerde zondaars', later verschenen onder de titel 'Een betrouwbare gids naar de hemel'. Uit de nagelaten geschriften van Alleine zijn nu tien inhoudsvolle preken in dit boekje gepubliceerd, die voor het eerst in het Nederlands zijn vertaald. De titel geeft weer dat het er Alleine om te doen was zondaren voor Christus te winnen. Duidelijk blijkt dit uit de vierde preek die gaat over Spreuken 11:30 'Wie zielen vangt is wijs.' Op blz. 71 staat dat het ieders plicht is acht te slaan op de ziel van zijn naaste. Doen wij dat ook?

Evert Barten, Helder en klaar deel 2, gebonden, 140 blz., € 20,90, Uitgeverij Den Hertog, Houten, ISBN 978 90 331 2954 4.

De Redelijke Godsdienst is het hoofdwerk van Wilhelmus à Brakel. In

de preek die Hellenbroek hield na het overlijden van Brakel staat: 'Ieder huisgezin behoort het te bezitten.' In deel 2 van de bewerking door Barten worden de hoofdstukken 30-43 uit deel 1 van Brakel weergegeven. Barten wil de jeugd brengen tot het lezen van Brakel. In dit deel komt onder meer de roeping aan de orde. Brakel onderscheidt tussen de uitwendige en de inwendige roeping. De heilsorde wordt behandeld. Geestelijke vrede en geestelijke blijdschap worden belicht. De sacramenten worden ook aan de orde gesteld. Ook het leven uit Gods beloften vinden we in dit deel terug. Laat ook deze uitgave een aansporing voor jong en oud vormen om het onverkorte werk van Brakel ter hand te nemen.

Van de redactie

Verschijsning volgende nr.

Het volgende nummer zal verschijnen D.V. donderdag 22 augustus 2019. Kopij graag binnen donderdag 8 augustus 2019.

Ontmoetingsdag Bewaar het Pand

Zaterdag 14 september 2019 D.V. zal onze volgende ontmoetingsdag gehouden worden op Urk in de Eben-Haëzerkerk. Noteert u deze datum alvast. Sprekers: Prof. dr. A. Baars, ds. C.P. de Boer en ds. M.A. Kempeneers. De vierde spreker zal zo spoedig mogelijk vermeld worden in ons blad. Onderwerp: Schepping en herschepping.

CBB

'Bewaar het Pand' is voor mensen met een leesbeperking beschikbaar bij de CBB (Chr. Bibliotheek voor Blinden en Slechtzienden). Tel. 0341-565477, e-mail klantenservice@cbb.nl

AvH

Colofon

Dit blad wordt om de veertien dagen uitgegeven door de stichting Bewaar het Pand.

ISSN nummer: 0166 - 4646

REDACTIELEDEN

Ds. A. van Heteren,
Ds. K. Hoefnagel en Ds. J.M.J. Kievit

REDACTIE ADRES

Ds. A. van Heteren, Vlaak 10, 8321 RV Urk, T 0527-688978
E a.vanheteren@kliksafe.nl

ABONNEMENTEN

P.J. Boers, Bergstoep 46C, 2959 AC Streefkerk. T 0184-669116
E pand@solcon.nl NL37 INGB 0000 7043 50 t.n.v.
Stichting Bewaar het Pand te Streefkerk.
Abonnementsprijs € 27,50,- per jaar. Abonnementsprijs Verenigde Staten en Canada \$ 30,-per jaar. Advertentietarieven op aanvraag.
Contactadres Canada:
D. Kleinjan Tel. 905-627-8556 mail: bewaarhetpand@hotmail.com

Abonnementen lopen van 1 januari t/m 31 december.

Een abonnement kan op elk moment ingaan en moet uiterlijk 1 december schriftelijk of per e-mail worden opgezegd.

Onze website

De laatste weken zijn er weer veel items geplaatst op onze website www.bewaarhetpand.nl. Zo is de lezing van prof. dr. A. Baars te beluisteren (zie: Toespraken Pand-dagen) en ook te lezen (zie: Lezenswaardig). Er zijn nieuwe leespreken toegevoegd (zie: Oude preken) en er zijn ook weer een heel aantal toespraken van ontmoetingsdagen uit het verleden geplaatst (zie: Toespraken Pand-dagen). Wellicht zijn er nog lezers die bandjes hebben liggen van ontmoetingsdagen die er niet tussen staan. Dan houd ik mij van harte aanbevolen om ze van u te ontvangen! Ook uitgetypte oude preken van overleden predikanten wil ik graag plaatsen. Graag in Word aanleveren. Bij voorbaat hartelijk dank!

Ds. M.A. Kempeneers,
makempeneers@kliksafe.nl

Jaarboek van de Christelijke Gereformeerde Kerken in Nederland 2019, onder redactie van mw. B. Bikker, ds. D. Quant, drs. R.W.J. Soeters en ds. H.J.Th. Velema, boek € 12,90, cd-rom € 12,90, boek+cd-rom € 16,50, Uitgave Buijten & Schipperheijn, Amsterdam, 320 blz., ISBN 978-90-6369-009-6.

Het nieuwe jaarboek bevat veel nuttige gegevens en zal zeker door velen geraadpleegd en gebruikt worden. Helaas is er opnieuw een daling van het ledenaantal te constateren. Ondanks alles gaat de Heere nog door met Zijn Kerkvergaderend werk.

Apeldoornse studies.

Dr. M.J. Kater, Heden, indien u Zijn stem hoort, Een bijdrage tot een homiletische theologie, 45 blz., nr. 73. Deze studie bevat de uitgewerkte tekst van de rede uitgesproken bij de opening van het academisch jaar 2018-2019. Dr. G.C. den Hertog, De eerste ethiek van de Reformatie, Luthers Sermon von den guten Werken en de 'herontdekking' daarvan in onze tijd, 75 blz., nr. 74. Deze studie is de uitgewerkte tekst van de rede uitgesproken bij het afscheid als hoogleraar van de Theologische Universiteit Apeldoorn. Dr. M.A. van Willigen, Niemand heeft ooit God gezien, De vroegchristelijke exegese van Johannes 1:18. In deze studie is een preek van Augustinus over Johannes 1:15-18 opgenomen, 64 blz., nr. 75. Deze studie bevat de tekst van de inaugurele rede als bijzonder hoogleraar Bijbeluitleg Vroege Kerk. De abonnementsprijs van de serie Apeldoornse Studies is € 15,95, losse studies kosten € 9,95.

**Mooi vakantie-appartement
in Hoog Sauerland.**
www.huizesolagratia.net

De Verrassing
Bungalowpark

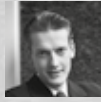
Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Begrafenisonderneming de Jongh

Voor een waardige en stijlvolle verzorging van alleen begravenissen

Hardinxveld-Giessendam	Dordrecht e.o.	Waardenburg	
0184 - 61 11 54	078 - 641 27 40	0418 - 65 20 39	
 H. de Jongh	 D.D.E. Melleste	 M.K. Ligthart	 A.J. van Lieburg

Dag en nacht persoonlijk bereikbaar.

www.begrafenisondernemingdejongh.nl

VAN STAVEREN
begrafenisverzorging

Met aandacht, zorg en respect

Dag en nacht bereikbaar
(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Vraag vrijblijvend het boekje "Mijn Laatste Wens".

www.vanstaverenbegrafenissen.nl
info@vanstaverenbegrafenissen.nl

**UW ADVERTENTIE
IN KLEUR?***

Neem contact op met de administratie!

** Alleen mogelijk op de achterzijde.*